

RP 73/2004 rd

Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av ändringarna av bilagan (RID) till bihang B (CIM) till konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF) och med förslag till lag om sättande i kraft av ändringarna i bilagan till konventionen som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner ändringarna av bilagan (RID) om transport av farligt gods på järnväg till bihang B (CIM) till konventionen om internationell tågtrafik (COTIF) i enlighet med beslutet fattade vid fackutskottet RID:s 40:e möte i Sinaia i november 2003, nedan ändringarna RID-2005, och att riksdagen antar en lag om sättande i kraft av de ändringar i RID-bestämmelserna i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Konventionen är ett avtal med delad behörighet och en del av bestämmelserna hör till Europeiska gemenskapernas exklusiva behörighet och en del till Europeiska unionens medlemsstaters behörighet.

Bilagan till konventionens bihang B (CIM), nedan RID, innehåller bestämmelser om internationell järnvägstransport av farligt gods. Till konventionen har för närvarande anslutit sig 41 medlemsstater, dvs. samtliga medlemsstater i Europeiska unionen och de flesta övriga europeiska staterna samt vissa stater i Nordafrika och Mellanöstern.

Reglementet RID skall i Finland tillämpas endast begränsat så att det gäller bara internationell järnvägstrafik som riktar sig västerut utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Det gällande RID-reglementet motsvarar i stort sett den i Finland gällande lagstiftningen. Avsikten är att nationellt sätta i kraft de ändringar som motsvarar ändringarna RID-2005 i Finland inom den tidsplan som förutsätts i rådets direktiv 96/49/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om transport av farligt gods på järnväg (RID-ramdirektivet).

COTIF-medlemsländerna skall meddela generalsekreterare av den Mellanstatliga organisationen för internationell järnvägstrafik före utgången av maj 2004 huruvida de motsätter sig ändringarna RID-2005.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft genom förordning av republikens president samtidigt som ändringarna träder i kraft för Finlands del.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
ALLMÄN MOTIVERING.....	3
1. Nuläge	3
1.1. Lagstiftning och praxis.....	3
COTIF	3
Nationell lagstiftning	4
Europeiska gemenskapens lagstiftning.....	4
2. De viktigaste förslagen	5
3. Propositionens verkningar	5
4. Beredningen av propositionen	5
4.1. Beredning av ändringarna i fackutskottet.....	5
4.2. Beredningen av propositionen i Finland.....	5
DETALJMOTIVERING.....	6
1. Ändringar i bilaga (RID) av bihang B till COTIF från 1980.....	6
<i>Del 1 Allmänna bestämmelser</i>	<i>6</i>
<i>Del 2 Klassificering</i>	<i>6</i>
<i>Del 3 Förteckning över farligt gods, särbestämmelser och undantag för farligt gods förpackat i begränsade mängder</i>	<i>6</i>
<i>Del 4 Bestämmelser för förpackning samt användning av förpackningar, IBC-behållare, storförpackningar, UN-tankar, metalltankar och tankcontainrar av fiberarmerad plast</i>	<i>7</i>
<i>Del 5 Bestämmelser för avsändning</i>	<i>7</i>
<i>Del 6 Bestämmelser för tillverkning och provning av förpackningar, IBC-behållare, storförpackningar och tankar.....</i>	<i>7</i>
<i>Del 7 Bestämmelser för transport, lastning, lossning och hantering.....</i>	<i>7</i>
2. Motivering	7
2.1. Lag om sättande i kraft och tillämpning av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringarna av bilagan (RID) till bihang B (CIM) till konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF).....	7
3. Ikraftträdande.....	8
4. Behovet av riksdagens samtycke	8
5. Behandlingsordning.....	9
LAGFÖRSLAG	10
om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringarna av bilagan (RID) till bihang B (CIM) till konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF)	10
BILAGA.....	11

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

COTIF

COTIF-konventionen från 1980 (FördS 4—5/1985) har satts i kraft i Finland genom lagen om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF) (58/1985).

Fördraget omfattar förutom den egentliga konventionen ett protokoll om privilegier och immuniteter för Mellanstatliga organisationen för internationell järnvägstrafik (OTIF) och som bihang A och B till fördraget enhetliga rättsregler för avtal om internationell järnvägsbefordran av resande och resgods (CIV) och för avtal om internationell järnvägstransport av gods (CIM). Bilaga till rättsreglerna CIM är dessutom det s.k. reglementet RID, som gäller internationell järnvägstransport av farligt gods. RID gäller närmast det företag som avsänder gods med järnvägen och det järnvägsföretag som transporterar det farliga godset.

COTIF-konventionen har ändrats 1999. Finland har för avsikt att ratificera COTIF 1999 under 2004. I april har överlämnats regeringens proposition om ärendet till riksdagen (RP 60/2004). Den nya konventionen träder i kraft den första dagen i den tredje månaden efter den månad då OTIF:s centralbyrå har meddelat att två tredjedelar av de i fördraget bestämda medlemsstaterna har ratificerat ändringen av COTIF 1980. Fram till överlämnandet av regeringens proposition har 17 av 41 medlemsstater ratificerat eller anslutit sig till konventionen. I COTIF 1999 har bestämmelserna om järnvägstransport av farligt gods tagits in i ett särskilt bihang (bihang C).

Enligt 1980 års konvention är organisationens förvaltningsorgan generalförsamlingen, administrativa kommittén, revisionsutskottet,

fackutskottet för transport av farligt gods, nedan fackutskottet RID, förenklingsutskottet, tekniska expertutskottet samt generalsekreteraren.

Artikel 8 innehåller bestämmelser om utskotten i anslutning till organisationen och förfaranderegler för dessa. Utskotten är sammansatta av företrädare för samtliga medlemsstater.

Vart och ett av utskotten har en central ställning inom sitt eget område vid beredningen och godkännandet av ändringar av fördraget och bihangen till fördraget. Enligt artikel 8 i COTIF-konventionen beslutar fackutskottet RID om förslagen till ändring av reglementet för järnvägstransport av farligt gods (RID).

Fackutskottet RID godkänner ändringar av reglementet RID i regel vart annat år. Ändringar som har beslutats av fackutskottet RID träder enligt artikel 21 i COTIF 1980 i kraft för samtliga medlemsstater den första dagen i den tolfte månaden efter den månad under vilken generalsekreteraren för COTIF underrättade medlemsstaterna om dem. Medlemsstaterna kan göra invändningar inom en frist av fyra månader från dagen för generalsekreterarens underrättelse. Ändringen träder inte i kraft om en tredjedel av medlemsstaterna invänder mot ändringen. I de medlemsstater som har gjort invändning mot ett beslut inom angiven tid, upphör tillämpningen av bihanget i sin helhet genast när beslutet träder i kraft. Genom detta säkras man att samma bestämmelser följs i alla OTIF-medlemsländer. I fråga om ändringarna RID-2005 har generalsekreteraren tillsänt medlemsstaterna ett brev den 31 januari 2004, i vilket det konstateras att medlemsstaterna kan framlägga sina invändningar mot ändringarna senast den 31 maj 2004.

Transporter av farliga ämnen mellan Finland och länder som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet är sällsynta med undantag för Ryssland och de övriga

staterna inom Oberoende staternas samväldet (OSS). Reglementet RID är dock tillämpligt, t.ex. om farligt gods transporteras på järnväg från en OTIF-medlemsstat utom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till Finland via Centraleuropa. Avsändaren i landet ifråga är i så fall enligt RID skyldig att klassificera, förpacka och märka godset på rätt sätt och överlämna de riktigt ifyllda transporthandlingarna till transportören. På samma sätt skall transportören följa de bestämmelser som gäller honom som till exempel märkningen av vagnar.

Ryssland och de övriga OSS-länderna är inte parter i fördraget. Järnvägstransporter via Ryssland omfattas av järnvägssamtrafikavtalet mellan Finland och Ryssland.

Nationell lagstiftning

I lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs bl.a. om transport av farliga ämnen på järnväg. Bestämmelserna om dessa transporter är i huvudsak detaljerade och mycket tekniska till sin natur. Bestämmelserna grundar sig på transportbestämmelser som utarbetats i fackutskottet RID och på ramdirektivet gällande RID 96/49/EG, som har det internationella reglementet RID som bilaga.

Reglementet RID från 2003 har i enlighet med RID-ramdirektivet i sin helhet satts nationellt i kraft i Finland genom lagen om transport av farliga ämnen, samt genom förordningar som med stöd av lagen utfärdats av statsrådet och kommunikationsministeriet. Dessa bestämmelser, som omfattar ca 1 000 sidor, har publicerats i Finlands författningssamling. Bestämmelserna innehåller RID i sin helhet och överensstämmer i huvudsak med det.

Europeiska gemenskapens lagstiftning

COTIF innehåller också bestämmelser om sådant som hör till området för gemenskapsrätten. Om transport av farligt gods på järnväg bestäms i RID-ramdirektivet 96/49/EG, sådant det lyder ändrat genom kommissionens direktiv (96/87/EG) och (1999/47/EG), Europa-parlamentets och rå-

dets direktiv (200/62/EG) samt kommissionens direktiv (2001/6/EG) och (2003/29/EG). Syftet med direktivet är att förbättra trafiksäkerheten vid transport av farligt gods på järnväg inom gemenskapens område och harmonisera lagstiftningen om transport av farligt gods på järnväg så att den motsvarar internationella bestämmelser om dessa transporter och ändringar däri. RID hör i sin helhet till området för delad behörighet.

Europeiska gemenskapernas kommission har lagt fram ett förslag till direktiv av kommissionen om anpassning av RID-ramdirektivet till teknikens utveckling genom godkännande av ändringarna RID-2005. Detta förslag behandlas i kommittén för farligt gods (kommittologi kommitté). En U-skrivelse har delgivits riksdagen (U 17/2004).

I enlighet med RID-ramdirektivet följs vid transport av farligt gods på järnväg mellan Europeiska gemenskapernas och Europeiska ekonomiska samarbetsområdets stater det reglemente RID som är bilaga till ramdirektivet, och de bestämmelser som gäller nationell järnvägstrafik med farligt gods skall bygga på i frågavarande ramdirektiv.

På transporter mellan Europeiska ekonomiska samarbetsområdets länder och tredje-länder skall också RID tillämpas enligt direktivet. Ett undantag från detta utgör transporter mellan OSS-staterna och medlemsstaterna. På dessa transporter kan också avvikande bestämmelser tillämpas om säkerhetsnivån bibehålls på den nivå som motsvarar RID och transporten sker med OSS-staternas materiel (artikel 7). Detta gör det möjligt att Finland i fråga om trafik i Ryssland kan tillämpa den bilaterala överenskommelsen om järnvägssamtrafik mellan Finland och Ryssland (FördS 47–48/1997).

Europeiska gemenskapen skall ansluta sig till COTIF i dess ändrade lydelse enligt Vilniusprotokollet av den 3 juni 1999. Rådet har genom sitt beslut den 28 november 2003 befullmäktigat kommissionen att förhandla om anslutningsvillkoren. För att Europeiska gemenskapen skall kunna ansluta sig till fördraget, måste medlemsstaterna först godkänna konventionen från 1999 och konventionen skall träda i kraft. Härefter överförs den behörighet som gäller konventionen till Europeiska gemenskapen.

2. De viktigaste förslagen

Syftet med propositionen är att godkänna och sätta i kraft besluten från fackutskottet RID:s 40:e möte den 17—21 november 2003 i enlighet med generalsekreterarens meddelande daterat den 31 januari 2004. Meningen är att ändringarna skall träda internationellt i kraft den 1 januari 2005. Avsikten är att riksdagen godkänner ändringarna i RID och antar en lag om sättande i kraft av de ändringar som hör till området för lagstiftningen. Om ikraftträdandet av lagen föreskrivs genom förordning av republikens president. I lagen ingår också utöver den egentliga ikraftträdelsebestämmelsen vissa bestämmelser som kompletterar konventionens bestämmelser.

3. Propositionens verkningar

De förslag som ingår i propositionen kan bedömas främja säkerheten i fråga om transport av farliga ämnen i järnvägstrafiken mellan OTIF:s medlemsstater och därigenom harmoniseras alleuropeiskt de krav som tillämpas enhetligt i samtliga medlemsstater i fördraget.

RID tillämpas primärt på internationella transporter mellan de fördragsslutande länderna med undantag för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, där trafiken sker utifrån RID-ramdirektivet. Därmed tillämpas det egentliga reglementet RID endast tillfälligt i Finland, varför verkningarna bedöms vara synnerligen ringa på företag. Eftersom de samma kraven blir bindande i Finland genom den nationella lagstiftningen och RID-ramdirektivet kommer ändringarna RID-2005 som här framläggs inte att leda till tilläggskostnader i Finland.

Propositionen har inga statsekonomiska verkningar.

4. Beredningen av propositionen

4.1. Beredning av ändringarna i fackutskottet

Ändringarna i RID har behandlats vid fackutskottet RID:s 40:e möte den 17—21 november 2003. Finland har deltagit i beredningen av ändringarna.

De förslag som har framlagts för fackutskottet RID har beretts vid gemensamma möten för Förenta Nationernas (FN) arbetsgrupp för vägtransport av farligt gods (WP 15) och fackutskottet RID och före det vid FN:s ekonomiska och sociala kommittés (ECOSOC) kommitté för transport av farligt gods, som bereder modellregler för transport av farligt gods. Genom detta förfaringssätt avser man att försäkra sig om att de internationella bestämmelserna för transport av farligt gods är enhetliga för olika transportformer. Med detta säkras man att transportkedjorna är logistiskt smidiga.

4.2. Beredningen av propositionen i Finland

Regeringens proposition om godkännande och sättande i kraft av ändringarna RID-2005 har beretts i kommunikationsministeriet som tjänsteuppdrag. Utlåtanden om propositionen har begärts av utrikesministeriet, justitieministeriet, Banförvaltningscentralen och VR-Group Ab, Kemiindustrin KI rf, Olje- och Gasbranschens Centralförbund och Finlands Speditörförbund r.f. Ärendet har även behandlats av allmänna sektionen vid delegationen för ärenden angående transport av farliga ämnen. Utlåtandena har beaktats i mån av möjlighet vid färdigställandet av regeringens proposition.

DETALJMOTIVERING

1. Ändringar i bilaga (RID) av bihang B till COTIF från 1980

Största delen av de ändringar som godkändes vid fackutskottet RID:s 40:e möte är tekniska ändringar som inte hör till området för lagstiftningen, såsom nya krav på säkerhetsanordningar för cisternvagnar, nya konstruktionskrav på containrar som används för bulkgodstransport och nya klassificeringskriterier för smittfarliga ämnen. Genom ändringarna strävar man efter att beakta teknologins och vetenskapens utveckling och olyckor som skett vid transport av farligt gods och övriga hot.

I det följande presenteras det huvudsakliga innehållet i RID-reglementet del för del och de ändringar, som föreslagits i reglementet.

Del 1 Allmänna bestämmelser

Denna del innehåller allmänna bestämmelser, definitioner, bestämmelser om befrielse, utbildning och inspektioner, olika parterers säkerhetsåligganden, skyldighet att utse säkerhetsrådgivare och övergångsbestämmelser.

I denna del skall införas särskilda bestämmelser som en följd av terrorattacken i New York den 11 september 2001. Bestämmelserna avser att förhindra uppsåtligt missbruk av farliga ämnen i terrorsyfte. Dessa ändringar medför skyldigheter vid järnvägstransporter både för transportörer, speditörer och för avsändande och mottagande företag.

Det nya kapitlet 1.10 skall innehålla bestämmelser om åtgärder mot terrorism. I kapitlet förutsätts att vid transport av farliga ämnen, som vid uppsåtligt missbruk kan leda till stor skada, skall det avsändande och transporterande företaget lägga upp en skyddsplan för att förhindra hot om terrorism. I skyddsplanen skall ingå förberedelse för säkerhetsrisker som gäller verksamheten i fråga. Av skyddsplanen skall till exempel framgå en detaljerad ansvarsfördelning av säkerhetsåtgärderna i företaget, kartläggning

av de nuvarande säkerhetsåtgärderna och bedömning av säkerhetsriskerna, åtgärder som syftar till att minska säkerhetsriskerna samt metoder genom vilka datasekretessen för transportuppgifterna kan säkerställas. För skyddsplanen krävs inte godkännande av myndighet, men planen skall vid begäran företas den myndighet som övervakar transporter.

I den funktionsspecifika utbildningen som ges järnvägspersonal som transporterar farligt gods skall ingå en del som ger utbildning i risker som gäller uppsåtlig skadegörelse och säkerhetsåtgärder i fråga.

Områden, såsom bangårdar och andra terminaler, där farliga ämnen tillfälligt förvaras i samband med transport, skall säkras.

Farliga ämnen skall få lämnas till transport bara till ett företag som på ett lämpligt sätt har identifierats.

Del 2 Klassificering

Farliga ämnen indelas i nio klasser och för varje klass har det framställts klassificeringskriterier och testmetoder.

I denna del införs kriterier om klassificering av smittfarliga ämnen. Även en del andra bestämmelser som gäller klassificering av andra ämnen preciseras.

Del 3 Förteckning över farligt gods, särbestämmelser och undantag för farligt gods förpackat i begränsade mängder

Centralt i bestämmelserna är en tabell med över 3000 farliga ämnen där de ämnen som kan transporteras vanligen är färdigt klassificerade och av vilken det också framgår de viktigaste uppgifterna om märkning, tillåtna förpackningar, tillåtna behållare och specialbestämmelser som gäller transport av ämnena.

I denna del införs några nya ämnen och

ändras koderna för vissa ämnens transportvillkor.

Del 4 Bestämmelser för förpackning samt användning av förpackningar, IBC-behållare, storförpackningar, UN-tankar, metalltankar och tankcontainrar av fiberarmrad plast

Denna del innehåller detaljerade bestämmelser om användning av emballage av olika slag, tankcontainrar och cisternvagnar.

I denna del införs preciserade bestämmelser om testning av plastförpackningar, dessutom små preciseringar av förpackningssätten samt några nya särbestämmelser som gäller transport i tank.

Del 5 Bestämmelser för avsändning

Kollin, containrar, behållare och vagnar som innehåller farliga ämnen skall vara försedda med föreskriven märkning. Det farliga ämnet som skall transporteras och uppgifter om dess klass skall antecknas i fraktsedeln så som föreskrivs.

I denna del ingår små preciseringar av märkningen av förpackningar och de anteckningar som skall göras i fraktsedeln.

Del 6 Bestämmelser för tillverkning och provning av förpackningar, IBC-behållare, storförpackningar och tankar

Denna del innehåller noggranna och detaljerade uppgifter om krav som gäller konstruktion, testning, godkännande och märkning av olika typer av förpackningar, containrar och tankvagnar.

I denna del införs nya krav på konstruktion av containrar och vagnar som används för bulkgodstransport samt nya krav på säkerhetsanordningar för cisternvagnar avsedda för transport av giftiga gaser. Dessutom görs ändringar i de tekniska kraven för tryckkärl.

Del 7 Bestämmelser för transport, lastning, lossning och hantering

Farliga ämnen skall lastas så som före-

skrivs med beaktande av förbud mot att lasta olika ämnen tillsammans. Ett ämne får transporteras som bulkgodis endast när det är tillåtet enligt reglementet. I en järnvägsfordonsammansättning skall vagnar som innehåller sprängämnen skiljas från andra vagnar med skyddsvagnar.

I denna del införs nya bestämmelser för bulkgodstransporter och små preciseringar av de nuvarande bestämmelserna.

2. Motivering

2.1. Lag om sättande i kraft och tillämpning av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringarna av bilagan (RID) till bihang B (CIM) till konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF)

1 §. *Sättande i kraft av fördragsbestämmelser.* Lagens 1 mom. är en sedvanlig ikraftträdelsebestämmelse enligt vilken de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen om internationell järnvägstransport av farligt gods (RID), vilka har godkänts vid fackutskottet RID:s 40:e möte den 17—21 november 2003, gäller som lag sådana som Finland har förbundit sig till dem. Bestämmelser som hör till området för lagstiftningen beskrivs nedan i det avsnitt som gäller behovet av riksdagens samtycke.

COTIF är ett avtal med delad behörighet. Medlemsstaterna i Europeiska gemenskapen och Europeiska gemenskapen har delad behörighet i frågor som gäller tillämpningsområdet för fördraget. Avtalsbestämmelser som hör till gemenskapens behörighet ingår i reglementet om järnvägstransport av farligt gods på järnväg (RID).

2 §. *Publicering av vissa fördragsbestämmelser.* Avsikten är att de tekniska bilagorna till reglementet om ändringarna RID-2005 inte skall publiceras i Finlands författningssamling, eftersom bestämmelserna i bilagorna hör till området för EG:s lagstiftning och reglementet publiceras som gemenskapens lagstiftning i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. Reglementet är inte heller av allmän betydelse. Ändringarna RID-2005 skall vara tillgängligt hos kommunikations-

ministeriet och ministeriet ger information om det på finska och svenska.

Enligt 95 § 3 mom. i grundlagen utfärdas allmänna bestämmelser om publicering av fördrag och andra internationella förpliktelser genom lag. Om publicering av fördrag bestäms i lagen om Finlands författningssamling (188/2000). I 9 § bestäms de villkor under vilka det av särskilda skäl kan beslutas att ett fördrag inte publiceras i fördragsserien. Eftersom ändringarna RID-2005 omfattar bestämmelser som hör till området för lagstiftningen uppfylls inte villkoren i 9 § i lagen om författningssamlingen. Av den orsaken är det nödvändigt att föreskriva särskilt om andra sätt att publicera tekniska bilagor.

3 §. *Ikraftträdande*. Enligt paragrafen föreskrivs om lagens ikraftträdande genom förordning av republikens president.

3. **Ikraftträdande**

Ändringarna i RID-reglementet träder i kraft enligt artikel 21 i COTIF för samtliga medlemsstater den första dagen i den tolfte månaden efter den månad under vilken centralbyrån har lämnat medlemsstaterna meddelande om beslutet, om inte minst en tredjedel av medlemsstaterna gjort invändning mot beslutet inom fyra månader från det att meddelandet lämnades. De i förslaget avsedda ändringarna skall då träda i kraft den 1 januari 2005. Ändringarna RID-2005 omfattar dessutom en övergångstid på sex månader för ändringarnas ikraftträdande, så bestämmelserna skall slutligen bli förpliktande den 1 juli 2005.

Denna lag avses träda i kraft den 1 januari 2005 genom förordning av republikens president.

4. **Behovet av riksdagens samtycke**

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen godkänner riksdagen sådana fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännan-

de. Till de bestämmelser som av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande hör bl.a. de internationella förpliktelser som rör riksdagens budgetmakt.

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis skall bestämmelserna i ett fördrag anses höra till området för lagstiftningen, om de gäller användning eller begränsning av en grundläggande rättighet som tryggats i grundlagen, om de i övrigt gäller individens grundläggande rättigheter och skyldigheter, ifall det enligt grundlagen skall föreskrivas i lag om den sak som de avser eller ifall det enligt rådande uppfattning i Finland skall föreskrivas genom lag om den sak som avses. Bestämmelser om internationella förpliktelser hör på ovan nämnda grunder till lagstiftningsområdet oberoende av om bestämmelserna strider mot eller stämmer överens med bestämmelser som utfärdats genom lag i Finland (se GrUU 11 och 12/2000)

COTIF från 1980 är ett avtal med delad behörighet och bestämmelserna hör delvis till medlemsstatens och delvis till gemenskapens behörighet. Enligt grundlagens tolkningspraxis gäller riksdagens behörighet för godkännande inte de bestämmelser i fördraget som ingår i gemenskapens behörighet (GrUU 6/2001 rd). Det är endast stater som kan utgöra parter i COTIF från 1980. Innan COTIF från 1999 träder i kraft och gemenskapen kan ansluta sig till den agerar Finland också för gemenskapen när det gäller ändringarna av RID och utnyttjar dess behörighet. Till dessa delar är det fråga om ett i 93 § 2 mom. i grundlagen avsett ärende som till sitt innehåll och sina verkningar kan jämföras med ett ärende för unionen och för vars beslutsfattande statsrådet svarar, om inte beslutet kräver godkännande av riksdagen. Riksdagens behörighet för godkännande i ett dylikt fall kan anses utvidgas till att omfatta även de bestämmelser som avses i 94 § i grundlagen beträffande vilka Finland utnyttjar gemenskapens behörighet.

Av ändringarna RID-2005 är det delvis bestämmelserna i det nya kapitlet 1.10 om åtgärder mot terrorism som hör till området för lagstiftning.

I kapitel 1.10 punkt 1.10.1 förutsätts att farliga ämnen får lämnas till transport bara till den som utför transporten och som på lämp-

ligt sätt identifierats. Områden som används för tillfällig förvaring vid transport av farliga ämnen i terminaler, andra ställen och rangeringsbangårdar skall omsorgsfullt säkras, förses med god belysning och, om det är möjligt och tillämpligt, skall till dessa områden allmänt tillträde förhindras. Identifiering av transportören och säkrande av områden som används för tillfällig förvaring är nya förpliktelser för företaget, och de anses höra till området för lagstiftningen, för vilka riksdagens godkännande begärs.

I punkt 1.10.2 förutsätts att det i utbildningen och fortbildningen av personalen också skall ingå en del som gäller skyddsåtgärder. Bestämmelserna i denna hör till området för lagstiftningen, eftersom det föreskrivs nationellt om utbildning i lagen om transport av farliga ämnen på järnväg.

I punkt 1.10.3 förutsätts att de som deltar i transport av farliga ämnen med hög risk, såsom avsändare, transportörer och andra parter skall göra upp och genomföra en skyddsplan.

Kravet på uppgörande och genomförande av skyddsplan är en ny förpliktelse för företaget och förpliktelsen anses höra till området för lagstiftningen, för vilket riksdagens godkännande begärs.

Ändringarna som föreslagits i andra delar av RID-reglementet är till sin karaktär mycket tekniska och hör inte till området för lagstiftningen.

5. Behandlingsordning

Enligt 94 § 2 mom. i grundlagen fattas beslut om godkännande av en internationell förpliktelse med enkel majoritet. Om förslaget till godkännande av en förpliktelse gäller grundlagen skall det dock godkännas med ett beslut som understöds av minst två tredjedelar av de givna rösterna.

Ändringarna av bilagan (RID-2005) till bilag B (CIM) till COTIF från 1980 kan godkännas med enkel majoritet och förslaget till lag om sättande i kraft av fördraget kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås:

att Riksdagen godkänner de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i de i Sinaia den 17—21 november 2003 antagna ändringarna av bilagan om järnvägstransport av farligt gods, till bilag B (CIM) till konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF).

Eftersom fördraget innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag**

om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i ändringarna av bilagan (RID) till bihang B (CIM) till konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF)

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Sättande i kraft av fördragsbestämmelser

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i de i Sinai den 17—21 november 2003 antagna ändringar av bilagan om järnvägstransport av farligt gods, till bihang B (CIM) till konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF) gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Publicering av vissa fördragsbestämmelser

Ändringarna i den tekniska bilagan till reglementet om internationell järnvägstransport

av farligt gods (RID) i bihang B (CIM) till konventionen om internationell järnvägstrafik (COTIF) publiceras inte i Finlands författningssamlings fördragsserie. Dessa ändringar finns till påseende och kan erhållas hos kommunikationsministeriet, som också lämnar uppgifter om dem på finska och svenska.

3 §

Ikraftträdande

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms genom förordning av republikens president.

Helsingfors den 30 april 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Leena Luhtanen*

Bilaga

Kapitel 10 i ändringarna RID-2005 med bestämmelser som hör till området för lagstiftningen.

KAPITEL 1.10**SÄKERHETSBESTÄMMELSER**

Anm. I detta kapitel avses med säkerhetsåtgärder åtgärder eller försiktighetsmått i avsikt att förebygga stöld eller avsiktligt missbruk av farliga ämnen som kan ge upphov till fara för människor, egendom eller miljön.

1.10.1 Allmänna bestämmelser

- 1.10.1.1 Alla personer som deltar i transporten av farligt gods skall i proportion till deras ansvar beakta säkerhetsföreskrifterna för transport av farligt gods i enlighet med detta kapitel.
- 1.10.1.2 Farligt gods skall endast lämnas för transport till transportföretag som har identifierats på behörigt sätt.
- 1.10.1.3 Områden inom terminaler eller andra utrymmen för tillfällig lagring samt bangårdar som används för tillfällig lagring under transport av farligt gods skall vara skyddade på lämpligt sätt, väl belysta och, i mån av möjlighet och behov, otillgängliga för allmänheten.
- 1.10.1.4 Varje besättningsmedlem på tåg som transporterar farligt gods skall under transporten ha med sig ett personbevis försett med ett fotografi.
- 1.10.1.5 Säkerhetskontrollerna i enlighet med 1.8.1 skall även omfatta kontroll av tillämpliga säkerhetsåtgärder.

1.10.2 Säkerhetsutbildning

- 1.10.2.1 Utbildningen och vidareutbildningen i enlighet med kapitel 1.3 skall också omfatta delar som gör deltagarna uppmärksamma på säkerhetsåtgärder. Vidareutbildningen i säkerhetsfrågor behöver inte begränsas till att genomföras endast i samband med ändringar i lagstiftningen.
- 1.10.2.2 Utbildningen med anknytning till säkerhetsåtgärder skall omfatta olika typer av säkerhetsrisker och identifieringen av dem, metoder för att minska riskerna samt åtgärder som skall vidtas vid förseelser mot säkerhetsbestämmelserna. I utbildningen skall ingå information om eventuella säkerhetsplaner med beaktande av var och ens ansvar och uppgifter i fråga om verkställandet av säkerhetsplanerna.

1.10.3 Bestämmelser för farligt gods med hög risk

- 1.10.3.1 "Farligt gods med hög risk" är gods som eventuellt kan missbrukas i en terroristattack och som följaktligen kan förorsaka allvarliga konsekvenser såsom

många dödsoffer eller masshärjning. En förteckning över farligt gods med hög risk finns i tabell 1.10.5.

1.10.3.2 Säkerhetsplaner

- 1.10.3.2.1 Transportföretag, avsändare och andra i 1.4.2 och 1.4.3 nämnda aktörer som deltar i transporten av farligt gods med hög risk (se tabell 1.10.5) skall godkänna, införa och följa en säkerhetsplan som inbegriper åtminstone de element som anges i 1.10.3.2.2.
- 1.10.3.2.2 Säkerhetsplanen skall innehålla åtminstone följande element:
- (a) en klar fördelning av ansvaret för säkerhetsåtgärder mellan kompetenta och behöriga personer med behövliga befogenheter att handha ansvaret,
 - (b) en förteckning över farligt gods eller typer av farligt gods som berörs av planen,
 - (c) en kartläggning av nuvarande åtgärder och en evaluering av säkerhetsriskerna med beaktande av alla eventuella avbrott i transportoperationen, förvaring av farligt gods i vagn, tank eller container före, under och efter färden samt tillfällig lagring av farligt gods vid byte av transportform eller transportmedel,
 - (d) en tydlig beskrivning av de åtgärder som skall vidtas för att bidra till att minska säkerhetsriskerna i proportion till den berörda aktörens ansvar och uppgifter, inklusive:
 - utbildning,
 - säkerhetspolicies (t.ex. åtgärder som skall vidtas i allvarliga hotsituationer, kontroll av nya anställda eller anställda som övergår till nya arbetsuppgifter osv.),
 - säkerhetsrutiner (t.ex. val/användning av rutter om de är kända på förhand, tillgänglighet till farligt gods under tillfällig lagring [enligt definitionen i (c)], närhet till känslig infrastruktur osv.),
 - utrustning och resurser som skall användas för att minska säkerhetsrisker,
 - (e) effektiva och uppdaterade förfaranden för rapportering och hantering av säkerhetshot, säkerhetsbrott eller säkerhetsincidenter,
 - (f) förfaranden för utvärdering och testning av säkerhetsplaner samt procedurer för periodisk översyn och uppdatering av planerna,
 - (g) åtgärder för att trygga den fysiska säkerheten av den information i säkerhetsplanen som berör transporter och

- (h) åtgärder för att säkerställa att endast de personer som behöver den information i säkerhetsplanen som berör transportoperationer har tillgång till den. Dessa åtgärder får inte begränsa annan informationsförmedling som föreskrivs i RID.

Anm. Transportföretag, avsändare och mottagare bör samarbeta med varandra och behöriga myndigheter för att utbyta information om eventuella säkerhetshot, vidta tillbörliga säkerhetsåtgärder och reagera på säkerhetsincidenter.

- 1.10.3.3 Säkerhetsanordningar, -utrustning och -arrangemang för att förhindra att tåget eller vagnen som transporterar farligt gods med hög risk eller lasten i dem blir utsatta för stöld (se tabell 1.10.5) skall installeras och nödvändiga åtgärder vidtas för att trygga att de är ständigt funktionsdugliga och verkningsfulla. Tillämpningen av dessa skyddsåtgärder får inte äventyra tillgripandet av nödåtgärder.

Anm. Om transporttelematik, andra metoder eller anordningar för uppföljning av transport av farligt gods med hög risk redan tagits i bruk skall de vid behov användas för att övervaka transporten (se tabell 1.10.5).

- 1.10.4 Bestämmelserna i 1.10.1, 1.10.2 och 1.10.3 gäller inte när mängden i varje enskild vagn eller storcontainer inte överstiger de mängder som fastställs i 1.1.3.6 i RID.

- 1.10.5 Farligt gods med hög risk är ämnen som ingår i förteckningen nedan och som transporteras i mängder som är större än de som här anges.

**Tabell 1.10.5:
FÖRTECKNING ÖVER FARLIGT GODS MED HÖG RISK**

Klass	Riskgrupp	Ämne eller föremål	Mängd		
			Tank (l)	Bulklast (kg)	Kollin (kg)
1	1.1	Explosiva ämnen	<i>a</i>	<i>a</i>	0
	1.2	Explosiva ämnen	<i>a</i>	<i>a</i>	0
	1.3	Explosiva ämnen i kompatibilitetsgrupp C	<i>a</i>	<i>a</i>	0
	1.5	Explosiva ämnen	0	<i>a</i>	0
2		Brandfarliga gaser (klassificeringskod F)	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
		Giftiga gaser (klassificeringskoder med bokstäverna T, TF, TC, TO, TFC eller TOC) (exklusive aerosoler)	0	<i>a</i>	0
3		Brandfarliga vätskor i förpackningsgrupperna I och II	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
		Desensibiliserade explosiva ämnen	<i>a</i>	<i>a</i>	0
4.1		Desensibiliserade explosiva ämnen	<i>a</i>	<i>a</i>	0
4.2		Ämnen i förpackningsgrupp I	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
4.3		Ämnen i förpackningsgrupp I	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
5.1		Oxiderande vätskor i förpackningsgrupp I	3000	<i>a</i>	<i>b</i>
		Perklorater, ammoniumnitrat och ammoniumnitratbaserade gödselmedel	3000	3000	<i>b</i>
6.1		Giftiga ämnen i förpackningsgrupp I	0	<i>a</i>	0
6.2		Smittförande ämnen i kategori A	<i>a</i>	<i>a</i>	0
7		Radioaktiva ämnen	3000 A ₁ (specialform) eller 3000 A ₂ , om tillämpligt, i kollin av typ B eller typ C		
8		Frätande ämnen i förpackningsgrupp I	3000	<i>a</i>	<i>b</i>

a Icke tillämpligt.

b Bestämmelserna i avsnitt 1.10.3 tillämpas inte, oavsett mängd.

Anm. För att förhindra spridningen av radioaktiva ämnen tillämpas på internationella transporter konventionen om fysiskt skydd av kärnämne (the Convention on Physical Protection of Nuclear Material) kompletterad med IAEA INFCIRC/225(Rev.4).